

ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಕಾಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಬೇಕಾದ ಕಾಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಂತಾ ಗಳಿಗೆಣು ಬಂದೇ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಅವ ಮರುಕೆಣಿಲಾಗದಂತಾ ಸಂದರ್ಭ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟೆಂದರೆ ಕಳೆದು ಹೋದ ಕಾಲ ಸುವರ್ಕಾಸ್ತಾಲವೇ, ಯಾವತ್ತಿಗೂ..

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತಾರಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ವಾಪಸು ಬಂದನಲ್ಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರ, ನಾಗಶ್ರೀಯ ಅನುಷ್ಠಾತಿ ಮುಖಿಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುವಂತಿದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಬೆಜಾರು ಅನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದು ಸಹಜ ಬೇಣಿಗೆ ಕಾಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹವ್ವಳ, ಸಂಡಿಗೆ, ಉಣಿನಕಾಯಿಗಳ ತಯಾರಿಯ ಭರಾಟ. ಅಮೃತೆಣ್ಣಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾ ಕಾಲ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮಚಂದ್ರ. ಹೆರಿಗೆಯ ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಿರಾವಾಸ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವನ ಎದೆಬಡಿತ ತಾಳ ತಪ್ಪತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನೇನು ಮಾವನಮನೆಗೆ ಹೊರಟೆಬಿಡುವುದೇ. ತನ್ನ ಅವಶ್ಯಕ ತೆಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಚೊಕ್ಕಲು ಹೆರಿಗೆಯ ಸಂದರ್ಭದಂತೆ. ದಿವಸಾ ಇನ್ನುವಂತೆ ಘೋನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ನಾಗಶ್ರೀ ಹರಡಣ ಏನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಸಂಭಾವನೆ. ಮುಂಚೆಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತೆಣ್ಣಿದ್ದಂತೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ತಗ್ಗಿತ್ತಿತ್ತು ರಾಮಚಂದ್ರನ ದನಿ. ರಘುರಾಮ ಸೂಕ್ತ ಗೊತ್ತಿರುವಂತವನು. ನಾದಿನಿಯ ಘೋನ್ ಬಂದರೆ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು. ಆದರೆ ರಾಧಮನಿಂದ ಈ ನಡವಳಿಕೆ ನಿರ್ಣಯ ಸುವಂತಿರಲ್ಲಿ. ಮಗ ಘೋನ್ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ.

ವಿನೋ? ಹುಷಾರಿದಾಳಂತಾ? ಉಷ್ಟಿಟಕೆಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ರಾಧಮ್ಮ, ಹೀಂಂ.

ಮತ್ತೆಯ ಸಮಾಖಾರ?

ಸಮಾಖಾರ ಎಂದೆ? ಏನು ಇಲ್ಲ..

ವಿನೋ ಇಲ್ಲೇ ಅರ್ಥ ಗಂಟೆ ಮಾತಾದಿದ್ದಾ?

ಪುಟ್ಟಿ ಏನಾಡುತ್ತಂತೆ?

ಅವಳಿಗೇನು? ಆಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಶಿಷ್ಯಿಯಾಗಿತಾಳಿ..

ವಿನೋ ಹೇಳು, ನಮ್ಮನೇ ಮಗು ನಮಗೇ ದೂರ ದೂರ ಅಗ್ರಿದ್ದು

ಶುರುವಾಯ್ತೂ ಹಳೇ ರಾಗಿ ಏನಾಯ್ತೂ ಶಕಾಗಿ ನಿಂಗೆ ನೋಡ್ದೇಕು ಅನ್ನಿಂದಾಗ್ನೆಲ್ಲ ಕರ್ಕಂಡು ಹೇಳಿಗಲ್ಲನೇ?

ಆದರೂ ಒಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ ಆಗುತ್ತಾ?

ರಾಧಮ್ಮ ಕೊರಕೊರ ಅನ್ನಿತ್ತಿದ್ದರು. ವಿನೋ ಒಂದು ವಿವಯ ಹಿಡಿದು

ರಾಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ವಯೋಸಹಜ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ.

ಪ್ರಾಣಿಮಾ ಆ ಅಳ್ಳಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರುಪುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ

ಕೆಲವೋವ್ಯೇ ಎಂದೆಹೀ ಕಿರಿಕಿ.

ತು ಸಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ಗೇಕಾರೆ ನೀನೂ ಬಾ... ಅಂದಿಂದ ರಾಮಚಂದ್ರ.

ಬರೆ ಬಿಡ್ಡಿನಾ? ಮೊಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ನೋಡ್ದೇಕ್ಕಲ್ಲ? ನೋಡು, ನೋಡು ನೋಡುಂಬಿಡು ಎಂದು ಹಂಗಿಸಾ ವಿಧಿ? ನಾಗಶ್ರೀ ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಹತ್ತು, ಹಂಡೆರದನೆಯ ದಿನ ವಿಜ್ಞಂಭಕೆಯ ನಾಮಕರಣ ಮಹೋತ್ಸವ ನಡೆದು, ಅನಂತ ಪದ್ಯನಾಭ ಅರ್ಥ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರೆ ಲಾಯಿತ್ತು ಏನ್ನುವ ರಾಧಮ್ಮನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಎಳಿ ಬೊಮ್ಮೆಟಿಗೆ ಅದೇ ಹೆಸರು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ, ಉರಿಗೆ ವಾಪಸು ಒಂತು ರಾಮಚಂದ್ರನ ಪರಿವಾರ. ಅದಾದ ಏರದನೇ ದಿನ. ಮೋಗಾಲ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ವರ್ವ ವಿದೀ ಒಳಸಲು ಬೇಕಾದ ಕಾಳುಕಡಿ ತಂದು ಶ್ವಸ್ತ ಮಾಡಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಿಗಿ ಶೇಲಿರಿಸಿಪ್ಪುಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವಾಗಿನ ಪದ್ಯತಿಯಂತೆ ದಿನಸಿ ತರಲು ಹೆಚೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ರಘುರಾಮ. ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿ ಮೆಟ್ಟೆಲು ಹತ್ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲಿ ಅಗ್ನವೆನುತ್ತದೆಯೇ ಅಭವಾ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನಿಗೆ ಕೊಡುವ ದರ ಯೋಗ್ಯ ಅನಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಅಂತಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದು ರಘುರಾಮನ ಅಭಿಷಾಸ. ದುಡ್ಡ ವಿಚ್ಯು ಮಾಡುವ ವಿವರಣೆ ಅವನ ಬಿಗಿ. ಉರ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಟಿಳ್ಳಿರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂಬಿ ತಾನು ಬಸ್ಸು ಹಿಡಿದು ಬರುವುದು ಅವನ ಪದ್ಯತಿ. ಅವಕ್ಕೂ ಹಾಗೇ. ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಮುಗಿಸಿ, ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ, ಒಂದು ಲೋಟೆ ವಿಡಕ್ ಕಾಫಿ. ಮಗನಿಗೆಂದು ಕೈಚೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿಸ್ಕಿನ ಪೋಟ್ಟಿಗಳು. ಉರಿನಿನ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದ್ದ ರಘುರಾಮ. ಯಾವತ್ತೆ ಪಳ್ಳೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರ ಥರ ಅವಸರ ಜಾತಿ ರಘುರಾಮನಿಗೆ.

ರಾಧಮ್ಮನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆರುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಸೊನೆಯ ತವರಿನಿಂದ ಮೊಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಕರೆದುಹೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಗನಿಂದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಳು. ಮಗ— ಸೊಸೆ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡು ಹೋಗುವಾಗ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಕರೆದರು. ಮಗು ನೋಡುವ ಶಿಷ್ಯಿಗಾರಿ ರಾಧಮ್ಮ ಹೊರಿಟ್ಟಿರು. ಮಗುವನ್ನು ತಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ನಾಗಶ್ರೀ— ರಾಮಚಂದ್ರ ಮತ್ತೆ ನವ ದಂಪತ್ತಿಯಂತೆ ಆಗಿರುತ್ತಿರು.

ದಂಪತ್ತಿ ಏರಡನೇ ಮಗುವಿನ ನಿರ್ಣೇಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಜಿನಿಸುವ ಮಗು ಹೇಳೋಽ— ಗಂಡೇ ಎಂದು ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾದಿರೆ ರಾಧಮ್ಮ ಮೈಬಿಟ್ಟಿನೊಡಿದರೆ ಗಂಡೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

‘ಮಿನಾರು ತನ್ನೇಕು ಅನ್ನಿದ್ದೆ ಬಂಧುಬ್ಬಿ ಹೇಳಿ. ಬಯಕೆ ತೇರಿಸ್ತ್ರ್ಯಾದ್ದೆ ಹುಕ್ಕೋ ಮಗಿಗೆ ಕೀವಿ ಸೋರುತ್ತಂತೆ..’ ವಾರೆಗಿತ್ತಿ ಭವನ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾಗಶ್ರೀ

ಅವನಂತವರು ಬೇಕಾದಪ್ಪು ಜನರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾನೆ ರಾಮಚಂದ್ರ. ಗಂಟೆಗಿಟ್ಟೆಲ್ಲ ಬಿಸಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹಳ್ಳಿಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾ, ಇಳಿಪವರನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತಾ, ಕೈ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿದವರನ್ನು ಹತ್ತಿಹಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಆಮೆ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದರೂ ಸ್ವರಕೆ ಕೆಳೆದುಹೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ಲುವುದರೊಗಿ ಕೇಳಿಗೆ ಇಳಿದುಹೊಳ್ಳಲು ಅಡ್ಡಾಕೆ ಅವಸರ? ತಳ್ಳಾಟಿ?

ಇಳಿವ ಜಾಗ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲಾರಿಗಿಂತಾ ಮುಂದೆ ನುಗಿ, ಇಳಿಯಲು ತಯಾರಾಗಿ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತವನು ಬಸ್ಸು ಪ್ರಾರ್ಥಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮೋದಲೇ ಕೇಳಿಗೆ ಹಾರಿ, ಅಯ ತಪ್ಪಿತ್ತು. ಕೇಳಿಗೆ ಬಿದ್ದವನ ಮೈಮೇಲಿ ಬಸ್ಸಿನ ಹಿಂಬಿದಿಯ ಚಕ್ಕ ಹರಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಕೆಳ್ಳಿ ಮುಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಏನ್ನುವಂತೆ ಕ್ಷುಂದ ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲಾರಿಗೆ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ತಂಬು ಜೀವ ಉಸಿರು ಕೆಳೆದುಹೊಂಡು ಇಸ್ತೇಂದೂ ಬಾರದ ಲೋಕ್ಕೆ ಹೋರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಬದುಕ ಅಂದರೆ ಇದೇನಾ? ಇಷ್ಟೇನಾ?

ಆಯುಸ್ಸು ಇದಿದ್ದೇ ಅಮೃತೆ ಏನ್ನು ವೇದಾಂತದ ಮಾತಾದುವುದು ಸಮಾಧಾನ ಕಂಡುಹೊಳ್ಳಲು ಹುಡುಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಅವಲಂಬನೆ. ಒಂದು ಇರುವ ಕಾಲದಿ ಕಿಂಡಿ ಹೊಸಕಿ ಮೇಲಿಗುವಂತೆ ರಘುರಾಮ. ಅದರೆ ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ಲುವುದರೊಗಿ ಕೇಳಿಗೆ ಇಳಿದುಹೊಳ್ಳಲು ಅಡ್ಡಾಕೆ ಅವಸರ? ತಳ್ಳಾಟಿ?

ಅಯುಸ್ಸು ಇದಿದ್ದೇ ಅಮೃತೆ ಏನ್ನು ವೇದಾಂತದ ಮಾತಾದುವುದು ಸಮಾಧಾನ ಕಂಡುಹೊಳ್ಳಲು ಹುಡುಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಅವಲಂಬನೆ. ಒಂದು ಇರುವ ಕಾಲದಿ ಕಿಂಡಿ ಹೊಸಕಿ ಮೇಲಿಗುವಂತೆ ರಘುರಾಮನಂತಾ ಪ್ರಾಯುದ ಯಾವ ಕಾಲದಿ ಕಿಂಡಿ ಹೊಸಕಿ ಮೇಲಿಗುವಂತೆ ರಘುರಾಮಲ್ಲಿ ಏನ್ನುವಂತೆ ಕ್ಷುಂದ ಹಿಂದೆ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ತಂಬು ಜೀವ ಉಸಿರು ಕೆಳೆದುಹೊಂಡು ಇಸ್ತೇಂದೂ ಬಾರದ ಲೋಕ್ಕೆ ಹೋರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಬದುಕ ಅಂದರೆ ಇದೇನಾ? ಇಷ್ಟೇನಾ?

★ ★ ★

ಯಾರು ಎಪ್ಪು ಅತ್ಯರೇನು, ಕರೆದರೇನು, ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮಗಳೇಲ್ಲ ವಿಧಿವಧಾನಗಳಂತೆ ನಡೆದು ಹೋಡುವು. ಅವರಕ್ಕಿಯಿಗೆ